

Hälso- och sjukvårdens ledningsstöd
Anna-Carin Edström

Datum
2019-09-11

Vår beteckning
HSN/191826

Ert Datum
2018-11-20

Er beteckning
Rev/18014

Regionens revisorer

Svar på revisionsrapport om Granskning av Folk tandvården

Sammanfattning.

Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma om landstingsstyrelsen utövar en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll över folk tandvården samt om verksamheten är ändamålsenlig i enlighet med socialstyrelsen riktlinje rörande tandvård. Granskningen omfattar även en uppföljning av den tidigare granskningen ”Uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård” från 2015. Granskningen har på revisorernas uppdrag, genomförts av KPMG.

Revisorernas samlade bedömning är att det finns brister kopplat till en ändamålsenlig styrning och ledning av det samlade tandvårdsuppdraget. Styrningen och ledningen av Folk tandvården Värmland är i huvudsak ändamålsenlig och kan utvecklas främst med avseende på att begära en systematisk uppföljning och redovisning av hur olika uppdrag klaras.

Svar på revisionsrapport.

Hälso- och sjukvårdsnämnden vill avge följande svar på rubricerad revisionsrapport.

Utveckla styrningen av tandvården och då främst det som handlar om landstingets övergripande uppdrag att åstadkomma god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen. Dagens uppföljning är inte tillräcklig för att skapa klarhet i detta.

Region Värmland bildades 1 januari 2019 varvid en hälso- och sjukvårdsnämnd skapades. Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag omfattar tandvårdsuppdraget och tandvårdsfrågor bereds till nämnden i särskilt tandvårdsutskott. I nämndens årshjul planeras fördjupningar och internkontroll av verksamheter inom såväl hälso- och sjukvård som tandvård. Under första halvåret 2019 har tandvårdschefen föredragit fördjupning av tandvårdsuppdraget samt beskrivit behov av utökat utbud i länet för att tillgodose befolkningens behov av tandvård efter det att den totala tillgängligheten inklusive etableringar av privata tandvårdskliniker

Datum
2019-09-11

Diarienummer
HSN/191826

och har värderats. Tillgång på tandreglering har särskilt lyfts och förslag om upphandling av tjänst har initierats.

Folktandvårdens organisatoriska placering efter regionbildningen är fortsatt direkt underställd hälso- och sjukvårdsdirektör som ett eget område. Tandvårdschef är adjungerad hälso- och sjukvårdsledningen och rapporterar vid ledningens genomgång till hälso- och sjukvårdsdirektören i hälso- och sjukvårdsledningens styrdialoger med regiondirektören. Ett uppdrag om utvidgad uppföljning avseende privata utförare ges till regionens vårdvalsenhet inför 2020.

Regionstyrelsen bedömer därför att hälso- och sjukvårdsnämndens internkontrollplan och Folktandvårdens organisatoriska placering med ett eget stabstöd, fortsättningsvis säkerställer kravet på uppföljning av regionens övergripande uppdrag att åstadkomma god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen.

Folktandvården är inte ensam aktör inom regionen för att skapa god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen vilket inte fullständigt belysts i revisionsrapporten.

Utveckla styrningen av Folktandvården Värmland i syfte att klargöra hur de specifika uppdragen (ofta anslagsfinansierande) klaras. Genom en utvecklad särredovisning har den ekonomiska uppföljningen av dessa delar förbättrats. Det som återstår är att tydligt redovisa det verksamhetsmässiga utfallet.

Uppföljningen av verksamhetsmässiga utfall gällande tandhälsa redovisas genom Liv&Hälsa befolkningsenkät. Frågan *Hur tycker du att din tandhälsa är?* belyser andel i befolkningen med bra (mycket bra/ganska bra) tandhälsa och har redovisats i landstingets mätplan. Andel i befolkningen med bra (mycket bra/ganska bra) tandhälsa har redovisats i rapporten Liv & hälsa i Mellansverige 2017. Dels redovisas utveckling över tid (2004–2017), skillnader mellan grupper med olika utbildningsnivå samt skillnader mellan inrikes och utrikesfödda.

I frågeformulären till åldersgrupperna 30–69 år och 70 år eller äldre ställs frågorna; När var du senast hos tandläkare/tandhygienist? Har det under de senaste 3 månaderna hänt att du tvingats begränsa eller avstå något av följande av ekonomiska skäl?

Datum
2019-09-11

Diarienummer
HSN/191826

Frågan om man begränsat eller avstått sjukvård/tandvård redovisas i rapporten värmlänningarnas liv & hälsa 2017 och Liv & hälsa i Mellansverige 2017.

I frågeformuläret till personer 70 år eller äldre ställs frågorna om egna tänder eller implantat/protes samt besvär som muntorrhet och blödande tandkött.

Uppföljning av verksamhetsmässiga utfall avseende tillgänglighet redovisas väntetider på regionens interna sida för tandvårdskliniker. Uppgifterna om väntetider används internt för att hänvisa patienter som man inte kan ta emot själv till en klinik som inte har väntetid. Vid hälso- och sjukvårdsnämnden har väntetider framför allt gällande tandreglering redovisats. I Hälso- och sjukvårdsnämndens mätplan redovisas tillgänglighet för tandvårdsklinikerna inom folktandvårdens uppdrag.

Uppföljning av verksamhetsmässiga utfall avseende kvalitet förbättras genom implementering av det nationella kvalitetsregistret SKaPa.

Överväga att se över dagens budgetmodell och kostnadsfördelningsmodell avseende s.k. SAL-kostnader. Dagens modell innebär att Folktandvården Värmland har svårt att påverka stora delar av sin kostnadsmassa. Förhållandet innebär en begränsning för Folktandvården att konkurrera med privata aktörer.

Som en konsekvens av tidigare utredning rörande ekonomisk uppföljning av folktandvård pågår ett arbete med att utveckla ett systemstöd för löpande uppföljning av folktandvårdens totalkostnader, inklusive kostnader där budget finns hos andra organisatoriska enheter.

Med ett sådant underlag ges förbättrade förutsättningar för en dialog mellan folktandvården och de stödjande verksamheterna om behov finns av att påverka kostnadsnivåer och andra faktorer. Redan i dag finns möjligheter för folktandvården att föra dialog med de stödjande verksamheterna i syfte att påverka såväl utformning av stöd och tjänster som kostnader.

Tillse att en rutin för uppföljning av Folktandvårdens följsamhet till de nationella riktlinjerna inom vuxentandvården tas fram och införs. Folktandvården Värmland saknar idag en systematisk rutin för att säkerställa följsamhet.

De nationella riktlinjerna för tandvård är mycket omfattande och genomgår för närvarande en större revidering. Folktandvården Värmland följer detta

Datum
2019-09-11

Diarienummer
HSN/191826

arbete. Folk tandvården Värmland levererar kontinuerligt data till det nationella kvalitetsregistret SKaPa. Nationella kvalitetsregister är till för uppföljning och utvärdering av vården. Svenskt kvalitetsregister för karies och parodontit SKaPa är uppbyggt specifikt för de orala folksjukdomarna karies och parodontit.

SKaPa medverkar till förbättrad munhälsa i befolkningen genom att;

- stödja utveckling av vårdens kvalitet och behandlingsresultat för såväl preventiva och sjukdomsbehandlande som reparativa/operativa metoder
- bidra till verksamhetsutveckling inom tandvården,
- stödja utvecklingen av nationella riktlinjer,
- ge underlag för forskning.

Landets samtliga folktandvårdsorganisationer är anslutna till SKaPa. Även privata vårdgivare stöder SKaPa. SKaPa anges som datakälla för ett antal av Socialstyrelsens kvalitetsindikatorer, som redovisas i årsrapport och rapportportal. Utvecklingsarbete sker i samverkan med Socialstyrelsen. Tandvårdschefen har efter denna revision bett registerhållaren för SKaPa att ta fram ett antal indikatorer som kan spegla följsamheten på ett bra sätt. Detta är inte bara viktigt för Folk tandvården Värmland utan kommer att vara till hjälp även för tandvården nationellt.

Tobias Kjellberg
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna-Carin Edström
Ärendansvarig